

WARSZAWA W

BUDOWIE 2

Festiwal projektowania
miasta

1–31 października 2010

Co w tym mieście należy do Was?

Do kogo należy Warszawa? Kto decyduje o jej kształcie? Gdzie szukać wiedzy, która pozwoliłaby nam zaprojektować miasto na miarę naszych potrzeb i ambicji? Nowoczesna Warszawa – czyli jaka? Nowoczesna Warszawa – dla kogo i kto miałby ją zbudować? Nowoczesna Warszawa – gdzie szukać jej legend? Jak chcemy żyć w tym mieście, jak pragniemy go używać, a jednocześnie - za jakie elementy miejskiego życia powinniśmy wziąć odpowiedzialność?

Na te pytania próbujemy odpowiedzieć podczas festiwalu projektowania miasta „Warszawa w budowie”, organizowanego przez Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie. WWB jest unikalnym festiwalem koncentrującym się na specyficznym mieście, społeczno-urbanistycznemu laboratorium, w którym za sprawą oddolnych inicjatyw i uparcie wdrażanych aktywistycznych postulatów, na naszych oczach zachodzą głębokie zmiany, składające się na obraz miasta przyszłości. Tegoroczna edycja festiwalu trwać będzie przez cały październik 2010 roku. Skupiamy się przede wszystkim na zaangażowaniu indywidualnych mieszkańców, grup, kolektywów, organizacji oraz instytucji w proces projektowania i reorganizowania przestrzeni miejskiej Warszawy.

W ramach WWB odbędzie się ponad 70 wydarzeń – od inauguracyjnej akcji Association „Moon Ride” przed Pałacem Kultury, przez wystawy, warsztaty, wykłady, projekcje filmowe, wycieczki, po kolejną edycję Departamentu Propozycji – otwartych sesji dla mieszkańców Warszawy, gdzie każdy chętny może przedstawić swój własny pomysł na miasto.

Warszawa zmienia się dynamicznie. W ostatnim czasie można zauważyć widoczną tendencję do oddolnego, poza-urzędniczego inicjowania zmian w mieście, jak i do powiększania się puli dostępnych „scenariuszy” użytkowania przestrzeni publicznej przez mieszkańców. Organizacje pozarządowe, publiczne instytucje czy nieformalne kolektywy coraz mocniej włączają się do dyskusji na temat kształtu Warszawy, zawiązując np. sojusze na rzecz obrony architektonicznego dziedzictwa modernizmu czy powołując alternatywne centra kultury: klubokawiarnie, galerie czy niezależne centra edukacyjne.

Wiedza ekspercka, wymiana doświadczeń, współpraca w formie warsztatów i debat – festiwal „Warszawa w budowie” oferuje warszawiakom różnorodne narzędzia do poszukiwania nowoczesnej tożsamości ich miasta. Te poszukiwania to fundament misji Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, muzeum, które ma nowoczesność w nazwie, powstaje w Warszawie, dla Warszawy i dla jej mieszkańców. Jego gmach na Placu Defilad będzie jedną z najbardziej widocznych oznak nadejścia nowego rozdziału w historii miasta.

PROGRAM:

INAUGURACJA

Assocreation, *Moon Ride*

2 października, godz. 19.00–24.00

miejsce: Park Świętokrzyski, plac Defilad

Assocreation to wiedeński kolektyw założony w 1997 roku, którego projekty sytuują się na pograniczu sztuki publicznej, eksperymentów z nowymi mediami oraz społecznego dizajnu. Akcja *Moon Ride* wymaga aktywnego udziału widzów oraz ich wspólnego wysiłku. Jej uczestnicy podłączają swoje rowery do specjalnych stanowisk i pedałując wytwarzają prąd, który zasila lampy umieszczone w wiszącym nad ziemią balonie. Im więcej siły w to wkładają, tym intensywniejsza jest iluzja uruchomienia „drugiego księżyca” na niebie.

Warszawski Maraton Pomysłów

2 października, godz. 20.00

miejsce: Sala Starzyńskiego, PKiN

prowadzenie: Kamil Dąbrowa

Do udziału w scenicznym „maratonie” zostały zaproszone osoby mające wpływ na rozwój Warszawy (w sensie symbolicznym, urbanistycznym, kulturotwórczym etc.). Mają one 3 minuty na przedstawienie swojego pomysłu dla miasta, który mógłby zostać zrealizowany w najbliższej dekadzie, od 2010 do 2020 roku.

Party: WWB2

2 października, godz. 21.30

miejsce: Sala Starzyńskiego, PKiN

artyści: Yummy Cake (Polska), POLLYester (Niemcy), DJ Mooner (Niemcy)

WYSTAWY

Podczas tegorocznej edycji festiwalu WWB prezentujemy kilka wystaw, rozmieszczonych w różnych punktach miasta. Zajmujemy się charyzmatycznymi postaciami projektowania i architektury, badamy przestrzeń publiczną Warszawy, rysujemy nową mapę miasta – m.in. wzdłuż warszawskiej średnicowej linii kolejowej.

Christian Kerez: Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie

1–31 października

miejsce: tyły pawilonu meblowego „Emilia” (od ulicy Pańskiej oraz Śliskiej)

W czerwcu 2010 roku na XXX piętrze Pałacu Kultury i Nauki odbyła się prezentacja ostatecznej wersji projektu gmachu Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie i teatru TR Warszawa. Projekt Christiana Kereza pokazujemy w postaci wydruków i filmowych wizualizacji. Według zaktualizowanego harmonogramu budowa gmachu rozpocznie się latem 2012 roku, tuż po zakończeniu piłkarskich mistrzostw Europy, i potrwa dwa lata.

Przyjemność

Pracownie architektoniczne: Common Office, Dallas Pierce Quintero, Office for Subversive

Architecture

1–31 października

miejsca: Pasaż Wiecha, rondo Dmowskiego, Dworzec Centralny

kurator: Grzegorz Piątek

produkcja: Anna Sidorczuk

Jednym z kluczowych problemów Warszawy jest jej przestrzeń publiczna – w powszechnej opinii nieprzyjazna, przytłaczająca i niedoprojektowana. Kwestia przyjemności obcowania z przestrzenią miejską stała się tematem ćwiczenia dla architektów: trzy młode pracownice z Londynu, wyselekcjonowane przez tamtejszą Architecture Foundation w ramach programu „UK_Poland”, zaproponowały projekty publiczne dla centrum Warszawy. DPQ zaprasza mieszkańców do współtworzenia roślinnej instalacji w północnej, najbardziej martwej części Pasażu Wiecha. Tymczasowy ogród ma przyciągnąć nowych użytkowników miejsca, a jednocześnie sprawić, by sąsiedzi poczuli się współgospodarzami pasażu. W ramach projektu Common Office, gabloty reklamowe położone obok Rotundy zostają odremontowane na koszt właściciela – PKO Banku Polskiego. Reklamą dla sponsora nie będzie gigantyczna tablica czy nadruk na siatce reklamowej, ale sam proces renowacji – obradowany według koncepcji Finna Williama i szwedzkiego grafika Filipa Tydena. Tymczasem architekci z OSA proponują alternatywne sposoby wykorzystania ekranu reklamowego w hali głównej remontowanego dworca.

Sesja towarzysząca projektowi (SZCZEGÓŁY -> patrz SESJE): 23 października, godz. 17.00, Auditorium, ul. Pańska 3

Wystawa średnicowa

Architektura warszawskiej średnicowej linii kolejowej autorstwa Arseniusza Romanowicza, Piotra Szymaniaka i współpracowników

1–31 października, otwarcie wystawy: 1 października, godz. 19.00

miejsce: klubokawiarnia Warszawa Powiśle, ul. Kruczkowskiego 3B

kuratorzy: Hubert Trammer, Tomasz Fudala

aranżacja wystawy: Małgorzata Kuciewicz

opracowanie graficzne, badania archiwalne: Błażej Pindor

współpraca kuratorska: Maria Filcek

Przecinająca centrum Warszawy kolejowa linia średnicowa to nie tylko ciąg komunikacyjny, ale także szlak dzieł architektury przyciągających uwagę jej koneserów z Polski i z zagranicy. Zrealizowane między końcem lat 50. i połową lat 70. stacje i przystanki kolejowe łączą osoby architektów Arseniusza Romanowicza i Piotra Szymaniaka, którzy w 1946 roku wygrali konkurs na projekt Dworca Centralnego, a potem przez lata pracowali nad jego kolejnymi wersjami, projektami innych stacji, a także nad systemem obsługi kolejowej Warszawy opartym na rozbudowie istniejącej od lat 30. linii średnicowej.

Wystawie towarzyszy wycieczka z Hubertem Trammerem w roli przewodnika: 3 października o godz. 12.15 (SZCZEGÓŁY -> patrz WYCIECZKI) oraz, tego samego dnia o godz. 19.00, wykład Piotra Smarzewskiego (klubokawiarnia Warszawa Powiśle).

Przestrzeń między nami

7–31 października, otwarcie wystawy: 7 października, godz. 19.00

miejsce: pawilon Stowarzyszenia Architektów Polskich, ul. Foksal 1

kuratorzy: Tomasz Fudala, Marianne Zamecznik

współpraca: Ewa Skolimowska

projekt ekspozycji: Piotr Zamecznik

Wystawa poświęcona postaci Stanisława Zamecznika (1909–1971), architekta, który swoje realizacje nazywał „sztuką przestrzeni”. Oglądamy je z kilku perspektyw: architektury wystaw światowych, instytucjonalizowania się wystawiennictwa w ramach nowej organizacji powojennego życia artystycznego w Polsce czy wreszcie zimnowojennej debaty o nowoczesnym życiu, którego wizję wyrażoną w architekturze i wzornictwie odzwierciedlały socjalistyczne ekspozycje. Prezentujemy także fenomen interdyscyplinarnych zespołów wystawienniczych, tworzonych w skomplikowanych warunkach wykonywania profesji architekta w PRL-u. Projekt jest też próbą rekapitulacji kluczowych dyskusji z połowy XX w. o przestrzeni wystawy i pozycji w niej dzieła sztuki i widza.

PRL™. Eksport architektury i urbanistyki z Polski Ludowej

15 października – 15 listopada, otwarcie i wykład Łukasza Stanka: 15 października, godz. 18.00

miejsce: Muzeum Techniki, PKiN

kurator: Łukasz Stanek

współpraca: Piotr Bujas, Tomasz Fudala, Alicja Gzowska

projekt ekspozycji: Metahaven

PRL była cenioną marką w okresie zimnej wojny – przynajmniej na niektórych rynkach, takich jak globalny rynek pracy intelektualnej. Dotyczyło to zwłaszcza pracy architektów, urbanistów i inżynierów, której ważnymi odbiorcami były kraje postkolonialnego Południa. Wystawa prezentuje wybrane projekty polskich specjalistów pracujących na kontraktach central handlu zagranicznego w Iraku, Syrii, Libii, Algierii, Ghanie i Nigerii – krajach, które po uzyskaniu niepodległości szukały sojuszników wśród państw socjalistycznych. Architekci, urbaniści i inżynierowie przywozili ze sobą zarówno tradycję polskiej architektury międzywojennej, jak i doświadczenie wielkich socjalistycznych placów budowy, takich jak Warszawa lub Nowa Huta.

Willa z widokiem na Bejrut

17–31 października, otwarcie: 17 października, godz. 18.00

miejsce: ul. Frascati 4

kuratorzy: Ana Janevski, George Arbid

projekt ekspozycji: Rafaela Drazic

Karol Schayer (1900–1971) to polski architekt urodzony we Lwowie. Jego największym dziełem było Muzeum Śląskie w Katowicach, jedno z najnowocześniejszych wówczas muzeów w Europie, które jako przejaw „sztuki zdegenerowanej” zostało zburzone przez Niemców w 1939 roku, tuż po wybudowaniu. W 1946 roku Schayer zamieszkał w stolicy Libanu, Bejrucie, gdzie w latach 50. i 60. zaprojektował ponad 140 budynków, które trwale zmieniły pejzaż miasta nadając mu modernistyczny sznyt. Prezentacja części powojennego dorobku architekta - rysunków i fotografii z archiwum prof. George Arbida – odbywa się w witrynie przy jedynym warszawskim budynku wzniesionym według projektu Schayera, willi z 1938 roku stojącej przy ulicy Frascati.

Wystawie towarzyszy wykład George’a Arbida, 17 października, godz. 16.00, Audytorium, ul. Pańska 3.

SESJE

Tak jak podczas ubiegłorocznej edycji WWB, główną część programu edukacyjnego stanowią weekendowe sesje tematyczne z udziałem gości reprezentujących różne pola wiedzy – naukowców, artystów, filozofów, architektów, dziennikarzy. Tegoroczna seria spotkań koncentruje się na czterech zagadnieniach: a. nowe modele produkcji wiedzy o mieście, b. transfer myśli projektowej w czasach komunistycznych, c. metody użycia, nadużycia i zawłaszczania przestrzeni publicznej oraz d. futurologia miasta we współczesnej sztuce, literaturze i architekturze.

W piątki zapraszamy na wykłady wprowadzające w temat danego tygodnia, a w soboty – na główne, kilkugodzinne sesje wieczorne.

Jeśli nie zaznaczono inaczej, wszystkie sesje odbywają się w, zaprojektowanym przez Tobiasza Putriha, muzealnym audytorium, ul. Pańska 3. Tobiasz Putrih (ur. 1972) mieszka i pracuje w Lublanie na Słowenii. Jego prace funkcjonują na styku dizajnu, rzeźby i architektury.

Sesja nr 1: Miasta płaskiego świata. Nowe modele produkcji wiedzy o mieście

Świat jest płaski – epoka jednokierunkowych przepływów innowacji, idei, wzorów kultury dobiegła bezpowrotnie końca. Źródłem dobrych pomysłów na lepsze życie nie są już jedynie społeczeństwa rozwinięte. Na jakość miejskiego życia największy wpływ mają dobre pomysły, wola polityczna, społeczna wyobraźnia i zaangażowanie. Czy płaski świat nie stwarza szansy dla Warszawy, tak bardzo starającej się o status europejskiej metropolii? Oprócz miejskich rozwiązań, które znaleźć możemy np. w krajach Ameryki Łacińskiej (sesja sobotnia), zajmiemy się także tematem nowych, oddolnych tendencji w edukacji i dystrybucji wiedzy (sesja piątkowa).

A. piątek, 8 października, godz. 19.00

wprowadzenie i moderacja: Ana Janevski (kuratorka Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie)
wykład I: Radical Education, reprezentowane przez Bojana Piškur (kuratorka Moderna Galerija, Lublana, Słowenia)

wykład II: Goldex Poldex – reprezentowany przez Janka Sowę (socjolog, eseista, Kraków)

wykład III: The Pinky Show – reprezentowane przez Shishido Jon Kikuo (aktywista, jeden z założycieli internetowej telewizji The Pinky Show, Manoa Valley, Hawaje)

Z sesją związany są warsztaty prowadzone przez The Pinky Show (SZCZEGÓŁY -> patrz WARSZTATY), w sobotę 9 października, godz. 12.00

B. sobota, 9 października, godz. 19.00

wprowadzenie i moderacja: Joanna Mytkowska (dyrektor Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie)

wykład I: Edwin Bendyk (dziennikarz, publicysta, Warszawa)

wykład II: Aleksandra Wasilkowska (architektka, Warszawa)

wykład III: Francisco Sanin (architekt, wykładowca, Medellin, Kolumbia)

Sesja nr 2: Socjalistyczna kompetencja. Postkolonialna urbanizacja i dystrybucja wiedzy w okresie zimnej wojny

Sesja towarzysząca wystawie w Muzeum Techniki, przygotowanej przez Łukasza Stanka, dotyczy PRL jako liczącej się marki na globalnym rynku pracy intelektualnej. Pracujący w krajach afrykańskich architekci, urbaniści i inżynierowie z Polski rozwijali tu – w zupełnie innych warunkach klimatycznych, kulturowych i technologicznych – tradycję naszej architektury międzywojennej i doświadczenia wielkich socjalistycznych placów budowy. Polska Ludowa znajdowała się w sieci globalnej dystrybucji wiedzy i technologii, które pod koniec zimnej wojny

odzwierciedlały nie tyle konflikt ideologiczny, ile nowy podział pracy, charakterystyczny dla świata postsocjalistycznego.

A. piątek, 15 października, godz. 18.00

wprowadzanie: Łukasz Stanek (Instytut Teorii i Historii Architektury na Uniwersytecie Technicznym, ETH w Zurychu)

Wykład odbędzie się w Muzeum Techniki, PKiN, podczas otwarcia wystawy „PRL™”.

B. sobota, 16 października, godz. 18.00

wykład I: Łukasz Stanek

wykład II: Błażej Popławski (koordynator Zuma Rock University w Nigerii, Warszawa)

wykład III: M. Christine Boyer (profesor na Princeton University School of Architecture)

wykład IV: Tadeusz Barucki (architekt, publicysta, Warszawa)

wykład V: Michelle Provoost (historyczka architektury, kuratorka, Rotterdam)

Sesja nr 3 **Użycie i nadużycie przestrzeni publicznej. Przypadek Warszawy**

Latem 2010 roku trzy młode pracownice z Londynu – Common Office, Dallas Pierce Quintero oraz Office for Subversive Architecture – zostały zaproszone do zmierzenia się z przestrzenią publiczną Warszawy. Podczas festiwalu WWB2 ich instalacje można oglądać w centrum miasta. W ramach tego samego programu wymiany, nazwanego „UK_Poland”, trzy pracownice z Warszawy – Beton, WWAA i Aleksandra Wasilkowski – zostały zaproszone do Londynu. Wszyscy uczestnicy programu opowiedzą o swoich doświadczeniach z przestrzenią publiczną w Warszawie, konfrontując perspektywy „autochtona” i „outsidera”. Aby spojrzenie to nie było zredukowane do profesjonalnego kształtowania przestrzeni publicznej, przedstawiamy również projekt *Niewidzialne miasto*, archiwizujący przykłady oddolnego, amatorskiego projektowania miejskiego.

A. piątek, 22 października, godz. 19.00

wykład I: „City Destroyed by Cash” – Damon Rich (artysta, projektant, założyciel Center for Urban Pedagogy, Cambridge)

B. sobota, 23 października, godz. 17.00

wprowadzenie i moderacja: Grzegorz Piątek (krytyk architektury, kurator, Warszawa)

wykład I: Dallas Pierce Quintero (pracownia architektoniczna, Londyn)

wykład II: Beton (pracownia architektoniczna, Warszawa)

wykład III: Office for Subversive Architecture (pracownia architektoniczna, Londyn)

wykład IV: WWAA (pracownia architektoniczna, Warszawa)

wykład V: Finn Williams, Common Office (architekt, Londyn)

wykład VI: Aleksandra Wasilkowska (architektka, Warszawa)

wykład VII: Marek Krajewski (socjolog, Instytut Socjologii UAM w Poznaniu)

Sesja nr 4: **Przyszłość miasta. Co zostało nam jeszcze do przewidzenia?**

Jaka jest przyszłość współczesnych metropolii? Kto jest w stanie przewidzieć tendencje urbanistyczne, miejskie problemy i wyzwania za kilkadziesiąt czy nawet kilkaset lat? Czy pomóc mogą nam w tym artyści, pisarze, architekci? Czy wskazówek na temat miast jutra powinniśmy szukać w utopiach przeszłości, we współczesnych ruinach, a może w literaturze science-fiction? W sesji biorą udział teoretycy, artyści i pisarze zajmujący się antycypowaniem rozwoju miast.

Wychodząc od przypadku Warszawy i jej potencjalnego rozwoju, będziemy omawiać różnorodne, bardziej uniwersalne wizje przyszłości przestrzeni publicznej, dziedzictwa architektonicznego oraz sztuki w mieście.

A. piątek, 29 października, godz. 19.00

wprowadzenie: Sebastian Cichocki (kurator Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie)

wykład I: „A Guide to the New Ruins” – Owen Hatherley (wykładowca, pisarz, krytyk architektury, Londyn)

B. sobota 30 października

godz. 14.00

wykład I: Hans Ulrich Obrist (kurator, pisarz, historyk sztuki, obecnie Dyrektor Projektów Międzynarodowych w Serpentine Gallery w Londynie)

godz. 18.00

wykład II: Paweł Dunin-Wąsowicz (publicysta, krytyk literacki, wydawca, redaktor naczelny „Lampy”, Warszawa)

wykład III: Ingo Niermann (pisarz, dziennikarz, redaktor serii „Solutions”, Berlin)

wykład IV: Mushon Zel-Aviv (grafik, aktywista, wykładowca, Tel Awiw)

wykład V: Owen Hatherley (wykładowca, pisarz, krytyk architektury, Londyn)

wykład VI: Agnieszka Kurant (artystka, Warszawa)

wykład VII: Douglas Murphy (krytyk architektury, Londyn)

+ dyskusja moderowana przez Agatę Pyzik

WYKŁADY

Poza weekendowymi sesjami tematycznymi proponujemy również pojedyncze wykłady, związane na różne sposoby z tematem projektowania miasta. Naszymi gośćmi są zarówno artyści, projektanci i architekci, jak i teoretycy, którzy w szerszej perspektywie spojrzą na dylematy współczesnego projektowania miejskiego. Wychodzimy poza ortodoksyjne pole architektury czy urbanistyki – interesują nas takie aspekty życia w mieście jak typografia, myśl polityczna, a nawet gastronomia.

Polityka ochrony zabytków nowoczesności – spotkanie z Barbarą Jeziorską

1 października, godz. 18.00

miejsce: klubokawiarnia Warszawa Powiśle, ul. Kruczkowskiego 3B

Spotkanie dotyczy warszawskiej polityki ochrony zabytków nowoczesnej architektury. Barbara Jeziorska pełniła funkcję Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków od 2007 do 2010 roku. Z wykształcenia jest architektem, przez wiele lat pracowała również jako urzędnik samorządowy.

Dachy linii średnicowej – wykład Piotra Smarzewskiego

3 października, godz. 19.00

miejsce: klubokawiarnia Warszawa Powiśle, ul. Kruczkowskiego 3B

Wykład o konstrukcji dachów na dworcach i przystankach linii średnicowej. Piotr Smarzewski jest pracownikiem Politechniki Lubelskiej na Wydziale Budownictwa i Architektury.

Przyszłość i przeszłość jedzenia w Warszawie – wykład Grzegorza Łapanowskiego

5 października, godz. 18.00

miejsce: Audytorium

Jak wyglądała i jak będzie wyglądać warszawska gastronomia? Co warszawiacy jedli w przeszłości i jaka jest przyszłość stołecznej kuchni? Czy fenomen wietnamskich barów i restauracji z surową rybą jest jeszcze do powtórzenia? Grzegorz Łapanowski jest pasjonatem gotowania. Razem z Tomaszem Jakubiakiem prowadzi wtorkowy program kulinarny w Dzień Dobry TVN, jest też gospodarzem autorskiego programu kulinarnego w Kuchnia TV. W spotkaniu wezmą również udział goście specjalni.

Henryk Berlewi – wykład Magdy i Artura Frankowskich

6 października, godz. 19.00

miejsce: Audytorium

Prezentacja książki *Henryk Berlewi*, poświęconej wybitnemu artyście, projektantowi i teoretykowi sztuki, i opowieść o początkach awangardowej grafiki użytkowej w Polsce. W spotkaniu wezmą udział goście specjalni, zaproszeni przez autorów książki.

Bóg wraca do miasta. Od Madonny z Kauflandu do ulicy Warszawskiej – wykład Borisa Budena

10 października, godz. 16.00

miejsce: Audytorium

W 2010 roku organizacja Pravo na Grad (Prawo do miasta) zainicjowała w Zagrzebiu serię akcji pod hasłem „Nie możecie mieć Warszawskiej”, chcąc ocalić tę ulicę przed zachłanną polityką deweloperów. Około setkę aktywistów aresztowano za blokowanie budowy gigantycznego parkingu w miejscu, które wcześniej było dostępne wyłącznie dla pieszych. Przypadek ten jest punktem

wyjścia dla wykładu o walce o przestrzeń miejską, prowadzonej w Chorwacji w ostatnich piętnastu latach.

Boris Buden (ur. 1958) jest pisarzem, dziennikarzem, aktywistą. Zajmuje się krajami byłego bloku wschodniego jako „ciałem obcym” w Unii Europejskiej.

Wykład Kazuyo Sejimy

12 października, godz. 19.00

miejsce: Hotel Europejski, Krakowskie Przedmieście 13, Sala Balowa

Wykład na temat projektów architektonicznych niezwykle dziś popularnej pracowni SANAA. Kazuyo Sejima (ur. 1956) założyła ją wraz z Ryue Nishizawą w 1995 roku. Mają oni na swoim koncie tak innowacyjne projekty jak New Museum of Contemporary Art (Nowy Jork), siedzibę Christiana Diora w Tokio czy Muzeum Sztuki XXI wieku w Kanazawie (nagrodzone Złotym Lwem na 9. Biennale Architektury w Wenecji). W 2010 roku Sejima została laureatką Nagrody Pritzкера. Jest dyrektorem tegorocznego Biennale Architektury w Wenecji, będąc pierwszą kobietą wybraną na to stanowisko.

Wykład Metahaven

14 października, godz. 20.00

miejsce: Audytorium

Wykład dotyczący projektów i filozofii pracy holenderskiej grupy Metahaven. Pod tym szyldem kryje się jedna z najbardziej znanych i progresywnych pracowni grafiki użytkowej w Europie. Tworzy ją trójka Holendrów: Vinca Kruk, Daniel van der Velden i Gon Zifroni. Otoczona kultem wśród grafików grupa jest autorem takich projektów jak *Sealand Identity Project* (2004), *Museum of Conflict* (2006) i *Quaero* (2007). Członkowie grupy wykładają na Yale University, the Design Academy w Eindhoven i Sandberg Institute w Amsterdamie.

Od Lwowa do Bejrutu – wykład George’a Abrida

17 października, godz. 16.00

miejsce: Audytorium

Wykład na temat okresu bejruckiego w twórczości polskiego architekta Karola Schayera, który w latach 50. i 60. odcisnął piętno na nowoczesnej architekturze Libanu. George Arbid jest architektem, absolwentem Libańskiej Akademii Sztuk Pięknych w Bejrucie, doktorem Harvard University Graduate School of Design. Autor pracy *Practicing Modernism in Beirut: Architecture in Lebanon, 1946–1970*, od kilku lat pracuje nad książką na temat bejruckiej architektury Karola Schayera. Wykład towarzyszy wystawie zdjęć i rysunków Schayera w zaprojektowanej przez niego willi przy ul. Frascati 4.

Signs of cultural reappropriation. Part 1: to build. Part 2: to repair

– wykład Kadera Attii

19 października, godz. 19.00

miejsce: Audytorium

wprowadzenie: Ana Janevski

Kader Attia (ur. 1970) urodził się w algierskiej rodzinie mieszkającej w Paryżu. Studiował filozofię i sztukę, spędził wiele czasu podróżując między Europą i Afryką. Jego pierwsza wystawa odbyła się w Kongu, potem brał udział m. in. w biennale sztuki w Wenecji, Sydney i Hawanie. Prace Attii dotyczą problematyki asymilacji islamskich mniejszości w Europie oraz historii francuskiej polityki kolonialnej. Jego wykład poświęcony jest conceptowi „ponownego zawłaszczenia”, a także nieoczywistym wpływom, jakie wywarły na modernizm architektura wernakularna, techniki

militarne użyte podczas I wojny światowej oraz chirurgia plastyczna.

good, taste – wykład Martino Gampera

24 października, godz. 16.00

miejsce: pawilon meblowy „Emilia”, ul. Emilii Plater i Audytorium

Martino Gamper (ur. 1971) pochodzi z Merano we włoskich Alpach. Jest jednym z najbardziej znanych współczesnych projektantów mebli. Studiował na Akademii Sztuk Pięknych w Wiedniu, a po powrocie do Włoch projektował m.in. dla firm WMF, Flos, Villeroy & Boch, Lavazza i Casa Milano. Obecnie mieszka w Londynie, gdzie prowadzi własną firmę gampermartino design. Zajmuje się psychospołecznym aspektem projektowania przedmiotów, właściwościami „niechcianych” przedmiotów i ich recyklingiem. Wykład dotyczyć będzie dobrego i złego smaku w urządzeniu mieszkań, z wykorzystaniem ofert handlowej pawilonu meblowego „Emilia”.

DEPARTAMENT PROPOZYCJI

Czy wiesz, co zrobić, aby życie w Warszawie stało się lepsze, wygodniejsze, ciekawsze? Co należy zmienić, a co powinniśmy chronić?

Przedstaw nam swój pomysł!

Wierzymy, że warszawiacy wiedzą najlepiej, jak udoskonalić swoje miasto. Przyjdź do Muzeum i opowiedz o swoim pomysle. Wysłucha Cię publiczność naszego festiwalu – w tym osoby, które mają realny wpływ na decyzje podejmowane w mieście, dziennikarze i urzędnicy. Czekamy na propozycje profesjonalistów i amatorów, aktywistów i teoretyków, marzycieli i inżynierów, przedstawicieli organizacji i wolnych strzelców. To proste. Każdy uczestnik występuje na scenie i przez 10 minut przedstawia swoją propozycję dla Warszawy. Do dyspozycji są mikrofony, projektor, komputer, skaner.

Zaproponuj nam swoją wizję Warszawy!

prowadzenie i koncept: Magda Mosiewicz

współpraca: Anna Wójcik

napisz do nas: propozycje@artmuseum.pl

Wszystkie spotkania DP odbywają się w muzealnym Audytorium.

7 października, godz. 18.00–20.00

Departament Propozycji cz. 1: **Droga**

Tematem pierwszej sesji jest „droga”. Ulice, drogi szybkiego ruchu, autostrady – pod czyimi oknami będą przebiegać? Jak pogodzić sprzeczne interesy? Zastanowimy się przede wszystkim, na czym polega problem z trasą ekspresową S-7 przez Ursynów.

14 października, godz. 18.00–20.00

Departament Propozycji cz. 2: **Europejska? Stolica? Kultury?**

W październiku dowiemy się, czy Warszawa zakwalifikuje się do kolejnego etapu konkursu o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. Jak zdobyć ten upragniony tytuł? O jakich wydarzeniach i instytucjach kulturalnych marzymy? Czy w ogóle jesteśmy miastem kulturalnym?

21 października, godz. 18.00–20.00

Departament Propozycji cz. 3: **Bazar**

Jaka jest przyszłość warszawskich bazarów? Co chcemy jeść, a co jemy tak naprawdę? Czy eko-rynek stanie się luksusem dla bogatych? Najbardziej interesują nas propozycje dla upadającego Bazaru Różyckiego, a także dla wszystkich miejsc targowych zagrożonych likwidacją.

28 października, godz. 18.00–20.00

Departament Propozycji cz. 4: **Trawa**

Trawa: wszelkie skojarzenia z tym słowem są właściwe. Co jest legalne? Pikniki, gry miejskie, zioła, projektowanie zieleni i ogrodnictwo. Dlaczego i gdzie nie możemy leżeć na trawie? Do czego służą warszawskie parki? Interesuje nas bardzo dynamiczna sytuacja parku na Bródnie, nowego miejsca dla parkowych eksperymentów i innowacji.

FILMY

Program filmowy towarzyszący WWB2 powstał we współpracy z Aganist Gravity, organizatorem festiwalu Planet Doc Review. Każdy z wtorkowych pokazów wiąże się ze „spięciem tematycznym” danego tygodnia: formami produkcji wiedzy o mieście, transferem myśli projektowej w czasach komunistycznych, użytkowaniem przestrzeni publicznej oraz przewidywaniem przyszłości miast. Wszystkie pokazy mają miejsce w muzealnym audytorium zaprojektowanym przez Tobiasa Putriha.

5 października, godz. 20.00

Cities on Speed - Bogotá Change

film produkcji duńskiej, 2009

reżyseria: Andreas Møl Dalsgaard

czas trwania: 58 minut

wprowadzenie: Joanna Mytkowska

Film dokumentuje radykalną transformację Bogoty, która dokonała się w tym mieście w ostatniej dekadzie. Z miejsca przemocy, korupcji i chaosu, Bogota stała się modelowym przykładem demokratycznego organizmu miejskiego. Architektami tej zmiany są dwaj charyzmatyczni burmistrzowie: Antanas Mockus i Enrique Peñalosa, którzy wdrażali najbardziej śmiałe, wydawałoby się skazane na porażkę pomysły.

12 października, godz. 21.00

Dwugłowy smok

film produkcji polskiej, 2006

reżyseria: Jadwiga Kocur

czas trwania: 40 minut

+

Porwanie Europy

film produkcji polskiej, 2009

reżyseria: Jadwiga Kocur

czas trwania: 40 minut

Śląska reżyserka Jadwiga Kocur zaprezentuje dwa ze swoich dokumentalnych filmów o architekturze. *Dwugłowy smok* poświęcony jest dwudziestoleciu międzywojennemu w architekturze Górnego Śląska, tematem *Porwania Europy* jest ideologicznie nacechowana, często niezrealizowana architektura międzywojnia w Warszawie.

19 października, godz. 21.00

Życie na przedmieściach (Radiant City)

film produkcji kanadyjskiej, 2006

reżyseria: Jim Brown, Gary Burns

czas trwania: 93 minuty

wprowadzenie: Sebastian Cichocki

Stany Zjednoczone przeżywają największy w historii boom budownictwa podmiejskiego. Mimo skali tego zjawiska nie towarzyszą mu zazwyczaj badania nad tym, jak życie nad przedmieściami wpływa na psychikę mieszkańców i na środowisko. Twórcy filmu rozmawiają z autorem książki *The Geography of Nowhere* Jamesem Howardem Kunstlerem, filozofem Josephem Heathem i architektką Beverly Sandalack.

26 października, godz. 20.00

Galerie i my (Malls R Us)

film produkcji francusko-kanadyjskiej, 2009

reżyseria: Helene Klodawsky

czas trwania: 78 minut

wprowadzenie: Sebastian Cichocki

Film analizuje rozwój centrów handlowych od lat 50. do dziś. Pokazuje ekspansję idei shopping-mallu z USA na cały świat oraz niebezpieczeństwa, jakie niesie ona dla przestrzeni publicznej i lokalnej ekonomii współczesnych miast. Autorzy filmu odwiedzają największe centra Kanady, USA, Japonii, Francji, Chin i Polski. Rozmawiają z elitą współczesnych architektów centrów handlowych, m. in. z Jonem Jerde, twórcą warszawskich Złotych Tarasów.

WYCIECZKI

W ramach tegorocznej edycji festiwalu WWB proponujemy jedenaście wycieczek pod opieką przewodników – artystów, pisarzy, badaczy, warszawianistów, entuzjastów. Wytoczamy nowe szlaki turystyczne (śladem warszawskiej linii średnicowej), odwiedzamy bazary, osiedla i kościoły. Zapisy na wycieczki: zapisy@warszawawbudowie.pl.

Elektrociepłownie Siekierki i Żerań

2 października, godz. 9.00–15.00

miejsca: Augustówka 3 i Modlińska 15

Dzień otwartych drzwi w elektrociepłowniach Vatenfall - Siekierki i Żerań. Siekierki, największa polska elektrociepłownia (druga co do wielkości w Europie), oddana została do użytku w roku 1961. Żerań zbudowany został w 1954 roku – decyzja o jego budowie zapadła po II wojnie światowej, wobec braku doświadczeń w tej dziedzinie skorzystano z dokumentacji i urządzeń z ZSRR. Oba kompleksy stanowią interesujące przykłady powojennej architektury przemysłowej.

Stacje warszawskiej linii średnicowej

3 października, godz. 12.15

spotkanie: przy pawilonie przystanku kolejowego Warszawa Ochota

przewodnik: Hubert Trammer (Politechnika Lubelska, Wydział Budownictwa i Architektury)

Wycieczka po stacjach i przystankach warszawskiej linii średnicowej, towarzysząca „Wystawie średnicowej” prezentowanej w klubokawiarni Warszawa Powiśle. Uczestnicy proszeni są o zabranie biletu czasowego ZTM.

Liczba miejsc ograniczona, obowiązują zapisy.

Ursynów

6 października, godz. 12.00

spotkanie: stacja metra Ursynów

przewodnik: Lidia Pańków

Punkty na trasie wycieczki to m.in. ursynowski Dom Sztuki, osiedlowe rzeźby zdobiące międzyblokową przestrzeń, spotkania z przedstawicielami pokolenia najstarszych Ursynowiaków, ogródki, Kopa Cwila. Przewodnikiem po Ursynowie jest dziennikarka Lidia Pańków. Gościem specjalnym jest Marek Budzyński, architekt i urbanista.

Liczba miejsc ograniczona, obowiązują zapisy.

Warszawskie forty

10 października, godz. 12.00

spotkanie: zajezdnia tramwajowa, róg ul. Księcia Janusza i ul. Dywizjonu 303

przewodnik: dr Paweł Budek (Stowarzyszenie Masław)

Dwugodzinna wycieczka po Forcie Bema i jego okolicach rozpoczyna się w zajezdni tramwajowej przy skrzyżowaniu ulic Księcia Janusza i Dywizjonu 303, a kończy przy ul. Obozowej. Historyk dr Paweł Budek opowie o niemal nieobecnej w świadomości mieszkańców Warszawy architekturze fortyfikacyjnej. Liczba miejsc ograniczona, obowiązują zapisy.

Ogród zoologiczny

13 października, godz. 15.00 – 18.00

16.00 *Wykład na wybiegu* dr Marka Ostrowskiego

przewodnik: Joanna Warsza

goście: dr Marek Ostrowski, The Institute for Critical Zoologists, Sebastian Cichocki, Tomek Saciłowski, Steinbrener / Dempf i inni.

Na terenie warszawskiego ZOO będą miały miejsce interwencje odnoszące się m. in. do współczesnej zoologii, krytyki i inscenizacji antropocentrycznego myślenia, *animal studies*, architektury dla zwierząt Cederica Price'a i Bertholda Lubetkina, czy wreszcie wściekłych tekstów Johna Maxwella Coetzeego. Na pustym wybiegu dla zwierząt wygłosi wykład dr Marek Ostrowski (zoolog i botanik).

Do ZOO można wejść z biletem ulgowym (cenie 11 zł) na hasło „muzeum”.

Plac budowy Stadionu Narodowego

15 października, godz. 14.30 oraz 15.30

spotkanie: wejście od strony al. Poniatowskiego

przewodnik: Monika Komorowska i pracownia architektoniczna JSK

Wycieczka na plac budowy, tropem koncepcji pracowni JSK Architektki, autorów projektu Stadionu Narodowego. JSK zrealizowało dotąd wiele obiektów sportowych – w Polsce zaprojektowali stadion Legii Warszawa i wygrali konkurs na projekt stadionu Euro 2012 we Wrocławiu.

Warszawski stadion ma powstać w 2011 roku.

Liczba miejsc ograniczona, obowiązują zapisy.

Warszawskie pracownie architektoniczne: WWAA

17 października, godz. 17.00

spotkanie: ul. Mińska 25

przewodnik: Monika Komorowska

Wizyta w jednej z najciekawszych warszawskich pracowni architektonicznych, założonej w 2006 roku przez Marcina Mostafę i Natalię Paszkowską. Zajmują się głównie architekturą, ale mają na swoim koncie także projekty mebli, ubrań i realizacje graficzne. Są autorami Pawilonu Polskiego na Expo 2010 w Szanghaju.

Liczba miejsc ograniczona, obowiązują zapisy.

Warszawskie bazar

część 1: Bazar Różyckiego

20 października, godz. 11.00

spotkanie: wejście główne od ul. Targowej

przewodnik: prof. Jacek Kurczewski

Wycieczka z prof. Jackiem Kurczewskim, socjologiem, kierownikiem Katedry Socjologii Obyczajów i Prawa w Instytucie Stosowanych Nauk Społecznych UW, jednym z autorów opracowania *Wielkie bazar warszawskie*. Zapraszamy na spacer po tzw. Różycu, ostatnim, a jednocześnie najstarszym czynnym i zachowującym ciągłość działalności handlowej, historycznym bazarze warszawskim.

Liczba uczestników ograniczona, obowiązują zapisy.

część 2: Hala Banacha

20 października, godz. 13.00

spotkanie: wejście główne do Hali Banacha (spożywczej), od strony ul. Grójeckiej

przewodnik: Sylwia Chutnik

Spacer po jednym z najbardziej popularnych bazarów w Warszawie. Sylwia Chutnik zapowiada:

„Porozmawiamy o losach tego miejsca, które były szczególnie tragiczne w czasach II wojny światowej, opowiemy o kulturze bazarowej oraz zastanowimy się, co powinno robić się z tego typu miejscami – rewitalizować, burzyć, *cywilizować*?”

Liczba uczestników ograniczona, obowiązują zapisy.

Pałac Kultury i Nauki

22 października, godz. 17.00–20.30

29 października, godz. 14.00–17.30

spotkanie: wejście przy Teatrze Studio

przewodnik: Michał Murawski

Spacery po PKiN, które odbywają się pod hasłem „Powrót do tubylców”, prowadzone są przez etnografa Michała Murawskiego. Do głosu dopuszczone zostaną także inne osoby związane z Pałacem, np. długoletni pracownicy piwnic lub artyści, którzy zaangażowali się w badania nad którąś z części budynku. Po zakończeniu wycieczek odbędą się krótkie dyskusje w wybranych salach PKiN.

Liczba uczestników ograniczona, obowiązują zapisy.

Świątynia Opatrzności Bożej

27 października, godz. 14.00

spotkanie: Muzeum, ul. Pańska 3

przewodnik: Jarosław Trybuś

Wycieczka będzie czteroetapową podróżą przez dwustuletnią historię idei wystawienia kościoła – wotum wdzięczności narodu polskiego za Konstytucję 3 Maja. Zmieniały się projekty, lokalizacje, wstrzymywano i wznawiano prace. Projekt stawał się instrumentem propagandy i walki politycznej. W latach 70. na warszawskim Rakowcu wybudowano nawet kościół o takiej nazwie. Nie spełniał on jednak ambicji Kościoła katolickiego, więc teraz budowany jest ten „właściwy” kościół – Świątynia Opatrzności Bożej w Wilanowie.

Wycieczka autokarowa. Liczba miejsc ograniczona. Obowiązują zapisy.

WARSZTATY

Podczas festiwalu WWB tymczasowa siedziba Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie stanowi centrum logistyczno-edukacyjne. Organizowane są tu m. in. warsztaty związane z projektowaniem, przeznaczone zarówno dla dzieci, jak i dorosłych.

Wszystkie warsztaty objęte są zapisami, liczba miejsc ograniczona.

WARSZTATY <15

Dzielnica w budowie

3 października, godz. 11.00

miejsce: Sala z Mozaiką

prowadzenie: Patrycja Dołowy i Anna Pietruszka-Drózdź (Fundacja MaMa)

Podczas warsztatu skupimy się na roli nas wszystkich w budowaniu przestrzeni wokół siebie.

Razem z dziećmi zastanowimy się, na ile mieszkańcy dzielnicy są jej twórcami, wpływają na jej rzeczywistość, decydują o tym, jak będzie wyglądać. Czy architekci powinni pytać mieszkańców, o ich pomysły na wygląd domów czy placów zabaw? Dzieci dostaną drewniane materiały, sznurki, filc, z których będą mogły zaprojektować swoją dzielnicę.

Warsztaty dla dzieci w wieku 3–7 lat.

Liczba miejsc ograniczona, zapisy pod adresem: patrycja@fundacjamama.pl

Miasto marzeń

16 października, godz. 12.00

miejsce: Sala z Mozaiką

prowadzenie Patrycja Jastrzębska (Stowarzyszenie Masław, Fundacja Supermarket Sztuki)

Dzieci będą budować miasto, w którym chciałyby żyć, zastanawiając się jednocześnie, co im się podoba, a co nie podoba w miejscu, w którym mieszkają i co chcą tu zmienić. Chcemy pokazać dzieciom, że Warszawa to ich miasto, na którego wygląd i funkcjonowanie mogą mieć wpływ.

Warsztaty dla dzieci w wieku 6–12 lat.

Liczba miejsc ograniczona, zapisy pod adresem: zapisy@warszawawbudowie.pl

Chodź, zaprojektuj Ci plac zabaw

23 października, godz. 12.00

miejsce: Sala z Mozaiką

prowadzenie: Monika Dylewska, Ania Grajewska

Celem warsztatów jest zapoznanie dzieci z tematem architektury kolonialnej. Opierając się na konkretnych przykładach, dzieci będą analizować, jakie budynki wznoszono i dla kogo, co miały one reprezentować, czy wpisywały się w krajobraz. Dzieci będą miały także za zadanie zaprojektować wspólnie makietę idealnego placu zabaw, odnosząc się do istniejących wcześniej obiektów i budynków.

Warsztaty architektoniczne dla dzieci w wieku 8–11 lat.

Liczba miejsc ograniczona, zapisy pod adresem: zapisy@warszawawbudowie.pl

Miasto przyszłości

30 października, godz. 11.00

miejsce: Sala z Mozaiką

prowadzenie: Patrycja Dołowy i Anna Pietruszka-Drózdź (Fundacja MaMa)

W czasie warsztatów dzieci będą zajmować się przestrzenią miejską i elementami, z których jest

ona złożona. Zastanowią się, jak będzie wyglądała Warszawa za wiele lat i czy my sami będziemy mieć na nią wpływ. Przy użyciu różnych materiałów zbudują elementy Warszawy z dalekiej przyszłości.

Warsztaty dla dzieci w wieku 3-7 lat.

Liczba miejsc ograniczona, zapisy pod adresem: patrycja@fundacjamama.pl

WARSZTATY >15

Anarchy Design

8 października, godz. 14.00

9 października, godz. 14.00

miejsce: Sala z Mozaiką

prowadzenie: Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” i Lapolka

Warsztaty w ramach Pracowni Design – projektu prowadzonego przez Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” i projektantki z zespołu Lapolka (Marta Białecka, Anna Piwowar). Tematem są nieszablonowe rozwiązania przestrzenno-organizacyjne, mające na celu oswojenie tkanki miejskiej i modyfikowanie jej przy minimalnym nakładzie środków – tanio, łatwo, często tymczasowo i według zasady „zrób to sam”.

Warsztaty dla młodzieży w wieku 16–25 lat.

Liczba miejsc ograniczona, zapisy pod adresem: zapisy@warszawawbudowie.pl

D.I.Y. Learning-Weapon: Context > Theory > Practice > Reflect (Repeat)

9 października, godz. 12.00 – 14.00

miejsce: Audytorium

prowadzenie: The Pinky Show

The Pinky Show to internetowa telewizja – w kolejnych epizodach udostępnianych w sieci, dwa animowane koty zadają fundamentalne pytania na temat struktury, logiki rozwoju i przyszłości współczesnych społeczeństw. Warsztaty z „ludzkim przedstawicielem” kolektywu skupiają się na wykorzystaniu mediów – telewizji, Internetu, radia, w duchu D.I.Y. (zrób to sam) jako narzędzia edukacji a także strategiach kształtowania za ich pomocą przestrzeni miejskiej przez małe niezależne organizacje, aktywistów, działaczy społecznych.

Warsztaty związane są z sesją „Miasta płaskiego świata. Nowe modele produkcji wiedzy o mieście”, 8 -9 października (SZCZEGÓŁY -> patrz SESJE) .

Warsztaty prowadzone są w języku angielskim. Liczba miejsc ograniczona, zapisy pod adresem: zapisy@warszawawbudowie.pl

Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym Warszawy

12–14 października, godz. 17.00–20.30

19–20 października, godz. 17.00–20.30

miejsce: Sala z Mozaiką

prowadzenie: Forum Rozwoju Warszawy

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jako akty prawa miejscowego, stanowią podstawę do ograniczania i porządkowania panującego w mieście chaosu przestrzennego. Celem warsztatów jest m. in. przekazanie podstawowych informacji z zakresu procedur planistycznych, zaprezentowanie korzyści z czynnego udziału mieszkańców w procesie planowania przestrzennego, przedstawienie polityki przestrzennej Miasta, uwrażliwienie na stan przestrzeni miejskiej, ukazanie metod poprawy jakości planowania przestrzennego. Warsztaty skierowane są głównie do

przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedstawiciele urzędów i grup zawodowych związanych z architekturą, urbanistyką, planowaniem przestrzennym czy socjologią, studentów etc.

21 października o godz. 18.00 odbędzie się debata wieńcząca warsztaty, z udziałem: Wojciecha Bartelskiego, Magdaleny Staniszkis, Jakuba Waclawka, Wojciecha Suchorzewskiego, Grzegorza Buczka, Krzysztofa Domaradzkiego oraz wybranych uczestników warsztatów.

AD SPACE

22 października, godz. 14.00–16.00

miejsce: Audytorium

prowadzenie: Finn Williams (Common Office, Londyn) oraz Filip Tyden (Museum Studio, Sztokholm)

Warsztaty dla młodych architektów i pracowników agencji reklamowych. Tematem są poszukiwania nowych, lepszych, bardziej użytecznych form reklamy zewnętrznej. Warsztaty związane są z projektem w przestrzeni miejskiej realizowanym przez Common Office, dotyczącym rewitalizacji witryn informacyjnych koło Rotundy.

Warsztaty towarzyszą projektowi w przestrzeni miejskiej „Przyjemność” (SZCZEGÓŁY -> patrz WYSTAWY)

Warszawski kocioł kulinarny

26 października, godz. 17.30

miejsce: Audytorium

prowadzenie: Grzegorz Łapanowski

Wykłady połączone z warsztatami kulinarnymi. Projekt Grzegorza Łapanowskiego dotyczy „przyszłości i przeszłości jedzenia w Warszawie” - ekologicznych opcji gotowania, świadomego wybierania jedzenia, kultywowania warszawskich tradycji kulinarnych, etc. Jest to drugie spotkanie kulinarne z Łapanowskim, po części teoretycznej (SZCZEGÓŁY -> patrz WYKŁADY). Wśród zaproszonych gości są m. in. Agnieszka Kręglicka, Ngo Van Tuong i Maciek Nowak. Warsztaty gotowania prowadzą: Kasia Rączka, Katia Roman-Trzaska, Monika Mrozowska i Maciej Szaciłło, Tomasz Jakubiak.

Liczba miejsc ograniczona, zapisy pod adresem: zapisy@warszawawbudowie.pl

Getting Intimate With Invisible Audiences

31 października, godz. 14.00

prowadzenie: Mushon Zel-Aviv

miejsce: Audytorium

Mushon Zel-Aviv jest projektantem i aktywistą z Tel Awiwu, mieszkającym obecnie w Nowym Jorku. Założył m. in. studio graficzne Shual.com. Zajmuje się politycznym i społecznym aspektem praktyki dizajnerskiej, a także zastosowaniem nowych mediów w działalności aktywistycznej.

Warsztaty skierowane są głównie dla grafików użytkowych i artystów pracujących w przestrzeni miejskiej.

Warsztaty prowadzone są w języku angielskim.

Liczba miejsc ograniczona, zapisy pod adresem: zapisy@warszawawbudowie.pl

INNE

...czyli spotkania, śniadania, inicjatywy aktywistów i organizacji pozarządowych. Lista będzie stale uzupełniania, także w trakcie trwania festiwalu.

„Modyfikacje”

1–31 października, impreza inauguracyjna: 15 października, godz. 20.00, Audytorium
miejsca: projekt rozrzucony po warszawskich miejscach parkingowych (w tym pasaż przed Muzeum, ul. Pańska 3)
kuratorzy: Marta Wójcicka, Tomasz Rygalik
organizator: Artanimacje, Marta Wójcicka
koordynacja: Artanimacje, Katarzyna Krapacz
uczestnicy: Karolina Chyziak, Marcin Ebert, Tomek Ebert, Anna Górska, Paweł Kowalski, Gosia Lipińska, Dorota Pakuła, Robert Pludra, Jakub Sobiepanek, Mateusz Ukleja, Łukasz Wysoczyński.

Tegoroczni absolwenci wzornictwa przemysłowego warszawskiej ASP zajęli się tematem „recyclingu motoryzacyjnego”. Polskie samochody, takie jak Nysa czy Żuk, zostały poddane procesowi transformacji, której efektem jest trwała zmiana ich funkcji – powstały np. samochód do gier, soundsystem czy pojazd-szklarnia. Mieszkańcy Warszawy będą mogli wziąć udział w finalnym procesie modyfikacji pojazdów oraz korzystać z już zmodyfikowanych gotowych obiektów.

Śniadania „Warszawy w budowie” – dyskusje o mieście, architekturze i partycypacji

miejsce: kawiarnia Nowoczesna
koncept i koordynacja: „Res Publica Nowa”

5 października, godz. 10.00

Temat: Udział mieszkańców we współtworzeniu przestrzeni miejskiej – czym pachnie i jak smakuje partycypacja? Jak pisać o warszawskich oddolnych inicjatywach kulturalnych w gazecie i w Internecie? Dyskutować będą: Joanna Kusiak (współzałożycielka Stowarzyszenie Duopolis, socjolożka miasta, doktorantka UW, członek redakcji Kultury Liberalnej) oraz Paulina Capała (dziennikarka portalu NGO.PL, członkini zarządu Towarzystwa Inicjatyw Twórczych ę)
moderator: Artur Celiński

12 października, godz. 10.00

Temat: Czyja jest przestrzeń miejska? Czy każdy może decydować o jej kształcie i wyglądzie? Wśród zaproszonych gości jest m. in. Robert Przepiórkowski z CityDopping. Moderatorka: Aleksandra Niżyńska

26 października, godz. 10.00

Temat: Przyszłość demokracji miejskiej w architekturze Warszawy. Czy prawo do miasta oznacza współdecydowanie o otaczającej nas przestrzeni? Gościem jest m. in. dr Mikołaj Madurewicz (Zakład Geografii Turyzmu i Rekreacji UW). Moderator: Kacper Pobłocki

Panel dyskusyjny o konkursach architektonicznych

20 października, godz. 19.00

miejsce: Audytorium

koncept: Monika Komorowska

prowadzenie: Monika Komorowska i Maciej Czeredys

paneliści: Grzegorz Stiasny, Tomasz Andryszczyk, Ryszard Malarski

Skąd biorą się kontrowersje i rozczarowania, towarzyszące konkursom architektonicznym

zorganizowanym w ostatnich latach w Warszawie? Krytykowane są nie tylko ich rezultaty, ale i same procedury konkursowe. Jak powinien wyglądać dobrze zorganizowany konkurs architektoniczny? Na ile jasne są mechanizmy i procedury urbanistycznego modelowania miasta?

Debata: Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym Warszawy

21 października, godz. 18.00–20.00

miejsce: Sala z Mozaiką

prowadzenie: Forum Rozwoju Warszawy

Debata wieńcząca warsztaty organizowane przez Forum Rozwoju Warszawy (SZCZEGÓŁY -> patrz WARSZTATY). W spotkaniu biorą udział: Wojciech Bartelski, Magdalena Staniszki, Jakub Waclawek, Wojciech Suchorzewski, Grzegorz Buczek, Krzysztof Domaradzki oraz wybrani uczestnicy warsztatów.

Plac Przymierza: był – zniknął – gdzie go szukać?

23 października, godz. 18.00

miejsce: Kępa Cafe, ul. Finlandzka 12a

koncept i prowadzenie: Katarzyna Kazimierowska

Spotkanie i wykłady dotyczące „nieobecnego” placu na Saskiej Kępie. Plac Przymierza jest jedynym placem w tej dzielnicy – niestety, jest nim tylko z nazwy. Do lat 90. znajdowało się tu kino Sawa, a plac był ważnym węzłem komunikacyjnym i miejscem spotkań. Kiedy zburzono kino, a pierzeję w tym miejscu przesunięto do przodu, z supermarketem w środku, plac nagle zniknął.

Debata: Warszawa ESK 2016

27 października, godz. 17.00

miejsce: Audytorium

Debata z udziałem Ewy Czeszejko-Sochackiej – Pełnomocnika Prezydenta Warszawy d.s. uzyskania przez stolicę tytułu ESK, Doroty Ilczuk oraz członków Rady Programowej ES, m. in. Bogny Świątkowskiej, Sebastiana Cichockiego, Marka Ostrowskiego, Jakuba Szczęsnego i Jarosława Trybusia.

Sondażogadaniiny

28 października, godz. 20.00

miejsce: Audytorium

prowadzenie: Michał Murawski

Podczas sesji ogłoszone zostaną pierwsze wyniki ankiety, wykorzystanej przez Michała Murawskiego w badaniach do pracy doktorskiej, dotyczącej relacji między Warszawą a PKiN (w tym np. obecności Muzeum Sztuki Nowoczesnej na placu Defilad). „Sondażogadaniina” to podsumowanie badań terenowych, paneli dyskusyjnych i wycieczek (SZCZEGÓŁY -> patrz WYCIECZKI), które w ostatnim roku organizował Murawski.

KALENDARZ, DZIEŃ PO DNIU

---

1 października piątek

Christian Kerez: Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie
wystawa
miejsce: pawilon meblowy „Emilia”

Przyjemność
(Common Office, Dallas Pierce Quintero, Office for
Subversive Architecture)
projekt w przestrzeni miejskiej
miejsce: Pasaż Wiecha, rondo Dmowskiego, Dworzec Centralny

godz. 17:00
Polityka ochrony zabytków nowoczesności
wykład
prowadzenie:
Barbara Jezierska
miejsce: klubokawiarnia Warszawa Powiśle

godz. 19:00
Wystawa średnicowa
otwarcie wystawy
miejsce: klubokawiarnia Warszawa Powiśle

---

2 października sobota

godz. 9:00–15:00
Elektrociepłownie Siekierki i Żerań
wycieczka
spotkanie: ul. Augustówka 3 i ul. Modlińska 15

godz. 19:00–24:00
Assocreation Moon Ride
miejsce: Park Świętokrzyski, plac Defilad

godz. 20:00
Warszawski Maraton Pomysłów
miejsce: Sala Starzyńskiego, PKiN

godz. 21:30
Party: WWB2
artyści: Yummy Cake, POLLYester, DJ Mooner
miejsce: Sala Starzyńskiego, PKiN

---

3 października niedziela

godz. 11:00
Dzielnica w budowie
warsztaty (3-7 lat)
prowadzenie: Patrycja Dołowy i Anna Pietruszka-Drózdź (Fundacja
MaMa)
miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 12:15
Stacje warszawskiej linii średnicowej
wycieczka
prowadzenie: Hubert Trammer
spotkanie: przy pawilonie przystanku kolejowego Warszawa Ochota

godz. 19:00
Dachy linii średnicowej
wykład
prowadzenie: Piotr Smarzewski
miejsce: klubokawiarnia Warszawa Powiśle

---

5 października wtorek

godz. 10:00
Śniadanie „Warszawy w budowie”
miejsce: kawiarnia Nowoczesna

godz. 18:00
Przyszłość i przeszłość jedzenia w Warszawie
wykład
prowadzenie: Grzegorz Łapanowski

miejsce: Audytorium

godz. 20.00
Cities on Speed - Bogotá Change
film, reż. Møl Dalsgaard, 58'
miejsce: Audytorium

---

6 października
środa

godz. 12.00
Ursynów
wycieczka
przewodnik: Lidia Pańków
spotkanie: stacja metra Ursynów

godz. 19.00
Henryk Berlewi
wykład
prowadzenie: Magda i Artur Frankowscy
miejsce: Audytorium

---

7 października
czwartek

godz. 18.00–20.00
Departament Propozycji cz. 1: Droga
miejsce: Audytorium

godz. 19:00
Przestrzeń między nami
otwarcie wystawy
miejsce: pawilon SARP

---

8 października
piątek

godz. 14.00
Anarchy Design
warsztaty (16-25 lat)
prowadzenie: Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „e” i Lapolka
miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 19:00
Sesja I
Ana Janevski, Bojan Piškur (Radical Education), Janek Sowa (Goldex Poldex), Shishido Jon Kikuo (The Pinky Show)
miejsce: Audytorium

---

9 października
sobota

godz. 12.00 – 14.00
D.I.Y. Learning-Weapon ...
warsztaty dla dorosłych
prowadzenie: The Pinky Show
miejsce: Audytorium

godz. 14.00
Anarchy Design
warsztaty (13-25 lat)
prowadzenie: Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „e” i Lapolka
miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 19:00
Sesja I
Joanna Mytkowska,
Edwin Bendyk, Aleksandra Wasilkowska, Francisco Sanin
miejsce: Audytorium

---

10 października
niedziela

godz. 12.00-14:00
Warszawskie forty
wycieczka
przewodnik: dr Paweł Budek
spotkanie: róg ul. Księcia Janusza i ul. Dywizjonu 303

godz. 16.00
Boris Buden: *Bóg wraca do miasta. Od ulicy Warszawskiej do Madonny z Kauflandu*
wykład
miejsce: Audytorium

**12 października
wtorek**

godz. 10.00
Śniadanie „Warszawy w budowie”
miejsce: kawiarnia Nowoczesna

godz. 17.00–20.30
Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym Warszawy
warsztaty (>15)
prowadzenie: Forum Rozwoju Warszawy
miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 19.00
Wykład Kazuyo Sejimy
miejsce: Hotel Europejski

godz. 21.00
Dwugłowy smok
film, reż. J. Kocur, 40'
Porwanie Europy
film, reż. J. Kocur, 40'
miejsce: Audytorium

**13 października
środa**

godz. 15.00-18.00
Ogród zoologiczny
wycieczka
przewodnik: Joanna Warsza (+ wykład: dr Marek Ostrowski, godz. 16.00)

godz. 17.00–20.30
Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym Warszawy
warsztaty (>15)
prowadzenie: Forum Rozwoju Warszawy
miejsce: Sala z Mozaiką

**14 października
czwartek**

godz. 17.00–20.30
Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym Warszawy
warsztaty (>15)
prowadzenie: Forum Rozwoju Warszawy
miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 18.00–20.00
Departament Propozycji cz. 2: Europejska? Stolica? Kultury?
miejsce: Audytorium

godz. 20.00
Wykład Metahaven
miejsce: Audytorium

**15 października
piątek**

godz. 14.30 oraz 15.30
Plac budowy Stadionu Narodowego
wycieczka
przewodnik: Monika Komorowska i JSK
spotkanie: wejście od strony al. Poniatowskiego

godz. 18:00
PRL™. Ekspozycja architektury i urbanistyki z Polski Ludowej
otwarcie wystawy i wykład Łukasza Stanka
miejsce: Muzeum Techniki, PKiN

godz. 20.00
Modyfikacje
inauguracja projektu w przestrzeni miejskiej

miejsce: Audytorium

---

16 października
sobota

godz. 12.00

Miasto marzeń

warsztaty (6-12 lat)

prowadzenie: Patrycja Jastrzębska

miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 18.00

Sesja II

Łukasz Stanek, Błażej Popławski, M. Christine Boyer, Tadeusz Barucki, Michelle Provoost

miejsce: Audytorium

---

17 października
niedziela

godz. 16.00

George Arbid: *Od Lwowa do Bejrutu*

wykład

miejsce: Audytorium

godz. 17.00

WWAA

wycieczka

przewodnik: Monika Komorowska

spotkanie: ul. Mińska 25

godz. 18:00

Willa z widokiem na Bejrut

otwarcie wystawy

miejsce: ul. Frascati 4

---

19 października
wtorek

godz. 17.00–20.30

Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym Warszawy

warsztaty (>15)

prowadzenie: Forum Rozwoju Warszawy

miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 19.00

Kader Attia: *Signs of cultural reappropriation...*

wykład

miejsce: Audytorium

godz. 21.00

Życie na przedmieściach (Radiant City)

film, reż. J. Brown, G. Burns, 93'

miejsce: Audytorium

---

20 października
środa

godz. 11.00

Warszawskie bazy: Bazar Rózyckiego

wycieczka

przewodnik: prof. Jacek Kurczewski

spotkanie: wejście główne od ul. Targowej

godz. 13.00

Warszawskie bazy: Banacha

przewodnik: Sylwia Chutnik

spotkanie: wejście główne do Hali Banacha (spożywczej), od strony ul. Grójeckiej

godz. 17.00–20.30

Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym Warszawy

warsztaty (>15)

prowadzenie: Forum Rozwoju Warszawy

miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 19.00

Panel dyskusyjny o konkursach architektonicznych

prowadzenie: Monika Komorowska i Maciej Czeredys

miejsce: Audytorium

**21 października
czwartek**

godz. 18.00–20.00

Debata: *Partycypacja społeczna w planowaniu przestrzennym Warszawy*

prowadzenie: Forum Rozwoju Warszawy

miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 18.00–20.00

Departament Propozycji cz. 3: Bazar

miejsce: Audytorium

**22 października
piątek**

godz. 14.00–16.00

AD SPACE

warsztaty (>15)

prowadzenie: Finn Williams (Common Office, Londyn), stowarzyszenie Miasto Moje A w Nim (Warszawa)

miejsce: Audytorium

17.00–20.30

PKiN

wycieczka

przewodnik: Michał Murawski

spotkanie: wejście przy Teatrze Studio

godz. 19.00

Sesja III

Damon Rich: *City Destroyed by Cash*

wykład

miejsce: Audytorium

**23 października
sobota**

godz. 12.00

Chodź, zaprojektuj Ci plac zabaw

Warsztaty (8-11 lat)

prowadzenie: Monika Dylewska, Ania Grajewska

miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 17.00

Sesja III

Grzegorz Piątek, Dallas Pierce Quintero, Beton, Office for Subversive Architecture, WWAA, the Common Office, Aleksandra

Wasilkowska, Marek Krajewski

miejsce: Audytorium

godz. 18.00

Plac Przymierza: był – zniknął – gdzie go szukać?

spotkanie i wykład

miejsce: Kępa Cafe

**24 października
niedziela**

godz. 16.00

Martino Gamper: *good, taste*

wykład

miejsce: pawilon meblowy „Emilia”/Audytorium

**26 października
wtorek**

godz. 10.00

Śniadanie „Warszawy w budowie”

miejsce: kawiarnia Nowoczesna

godz. 17.30

Warszawski kociół kulinarny

wykład i warsztaty kulinarne

prowadzenie: Grzegorz Łapanowski

miejsce: Audytorium

godz. 20.00

Galerie i my (Malls R Us)

film, reż. H. Klodawsky, 78'

miejsce: Audytorium

---

27 października

środa

godz. 14.00
Świątynie Opatrzności Bożej
wycieczka
przewodnik: Jarosław Trybuś
spotkanie: Muzeum, ul. Pańska 3

godz. 17.00
Debata: Warszawa ESK 2016
miejsce: Audytorium

---

28 października czwartek

godz. 18.00–20.00
Departament Propozycji cz. 4: Trawa
miejsce: Audytorium

godz. 20.00
Sondażogadanimy
prowadzenie: Michał Murawski
miejsce: Audytorium

---

29 października piątek

godz. 14.00–17.30
PKiN
wycieczka
przewodnik: Michał Murawski
spotkanie: wejście przy Teatrze Studio

godz. 19.00
Sesja IV
Sebastian Cichocki,
Owen Hatherley: A Guide to the New Ruins
wykład
miejsce: Audytorium

---

30 października sobota

godz. 11.00
Miasto przyszłości
warsztaty (3-7 lat)
prowadzenie: Patrycja Dołowy i Anna Pietruszka-Drózdź (Fundacja MaMa)
miejsce: Sala z Mozaiką

godz. 14.00
Sesja IV
Hans Ulrich Obrist
miejsce: Audytorium

godz. 18.00
Sesja IV
Paweł Dunin-Wąsowicz, Ingo Niermann, Mushon Zel-Aviv, Owen Hatherley, Agnieszka Kurant, Douglas Murphy
prowadzenie: Agata Pyzik
miejsce: Audytorium

---

31 października niedziela

godz. 14.00
Getting Intimate With Invisible Audiences
warsztaty
prowadzenie: Mushon Zel-Aviv
miejsce: Audytorium

godz. 20.00
WWB2: *Koniec!*
party

MIEJSCA:

Audytorium: Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, ul. Pańska 3, parter
Sala z Mozaiką: Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, ul. Pańska 3, 1 piętro
Sala Starzyńskiego, PKiN, Plac Defilad 1
Pawilon Stowarzyszenia Architektów Polskich, ul. Foksal 1
Pawilon meblowy Emilia, ul. Emilii Plater 51
Klubokawiarnia Warszawa Powiśle
Pawilon SARP
Willa przy ul. Frascati 4
Muzeum Techniki, PKiN, Plac Defilad 1
+ przestrzeń miejska Warszawy

---

*Warszawa w budowie 2
1 – 31 października 2010*

*Festiwal przygotowany przez zespół Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie: Joanna Mytkowska (dyrektorka), Sebastian Cichocki, Tomasz Fudala, Ana Janevski, Marcel Andino Velez, Katarzyna Karwańska, Magdalena Lipska
kurator: Sebastian Cichocki
koordynator: Monika Rendzner
projekty graficzne: Ludovic Balland
projektanci graficzni poszczególnych projektów: Magda i Artur Frankowscy, Metahaven, Błażej Pindor
współpraca przy projektach graficznych: Anna Myśluk*